

Vervolgonderzoek
InrichtingsPlan Openbare Ruimte
stadsdeel Oud-West

februari 2010

Voorwoord

Hierbij heb ik het genoegen u ons vervolgonderzoek naar het InrichtingsPlan Openbare Ruimte te mogen aanbieden. Dit onderzoek is een vervolg op het in januari 2007 gepubliceerde onderzoek InrichtingsPlan Openbare Ruimte. In dat rapport deed de rekenkamer in totaal 5 aanbevelingen voor het dagelijks bestuur en 3 aanbevelingen aan de stadsdeelraad, gericht op verbeteringen in het functioneren van het stadsdeel bij de uitvoering van het InrichtingsPlan Openbare Ruimte. In dit rapport presenteren wij onze bevindingen en conclusies.

Het stadsdeelbestuur wilde met het InrichtingsPlan Openbare Ruimte een impuls geven aan de verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte. Daarbij ging het om meer uniformiteit aan te brengen in paaltjes, bankjes en borden op straat, overbodige objecten in de openbare ruimte weg te halen, meer en betere fietsenrekken te plaatsen en strenger te handhaven. Het stadsdeel beoogde bij de uitvoering bewoners te betrekken om aan hun wensen tegemoet te komen.

Voor dit rapport heeft de rekenkamer een beroep gedaan op medewerkers van het stadsdeel Oud-West. De rekenkamer dankt allen die een bijdrage hebben geleverd aan dit onderzoek.

Het onderzoeksteam bestond uit: de heer drs. J. van Leuken (projectleider) en mevrouw drs. D. van der Wiel (onderzoeker).

dr. V.L. Eiff
directeur Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
1 Inleiding	11
2 Rekenkamerrapport uit januari 2007	13
2.1 Conclusies rapport van januari 2007	13
2.2 Aanbevelingen in het rapport van januari 2007	17
2.3 Bestuurlijke reactie op rapport van januari 2007	19
3 Behandeling rapport in de stadsdeelraad	27
3.1 Behandeling stadsdeelraad	27
3.2 Conclusies	28
4 Stand van zaken aanbevelingen	29
4.1 Aanbevelingen voor het dagelijks bestuur	29
4.2 Aanbevelingen voor de stadsdeelraad	36
5 Conclusies	39
6 Bestuurlijke reactie	41
Bijlage 1 - Stand van zaken doelen IPOR	43

Samenvatting

In januari 2007 heeft de rekenkamer het rapport *InrichtingsPlan Openbare Ruimte* stadsdeel Oud-West gepubliceerd. Het rapport bevatte in totaal 5 aanbevelingen voor het dagelijks bestuur en 3 aanbevelingen voor de stadsdeelraad.

In het rapport van januari 2007 onderzocht de rekenkamer de uitvoering van de afspraken over het InrichtingsPlan Openbare Ruimte die waren opgenomen in het programmakkoord 2002-2006 *Ruimte voor Iedereen*. De rekenkamer concludeerde dat de beoogde kerndoelen van het IPOR waren gerealiseerd, maar dat van de secundaire doelen niet alles was bereikt. De volgende doelen waren niet gerealiseerd:

- het Bellamyplein tot voetgangersgebied maken;
- het uitvoeren van een onderzoek naar de technische haalbaarheid voor het openstellen van een parkeergarage voor alleen Oud-West gebonden bezoekers;
- het opstellen van een beleidsplan Kunst in de openbare ruimte;
- het opstellen van een verkeerscirculatieplan.

Het realiseren van de kerndoelen van het IPOR kwam volgens de rekenkamer niet door een van te voren opgestelde aanpak. Het stadsdeel had geen integraal beleidsplan opgesteld waarin de verschillende factoren die een rol spelen bij de kwaliteit van de openbare ruimte: de inrichting, het beheer en het gebruik waren afgewogen. Volgens de rekenkamer had de realisatie van de doelen te maken met de acties van de portefeuillehouder die waren gericht op het behalen van resultaat op korte termijn. Door de afwezigheid van een integraal plan voor de openbare ruimte had de stadsdeelraad onvoldoende mogelijkheden om bij te kunnen sturen in het geval dit nodig was geweest. Deze werkwijze brengt risico's met zich mee.

Ongeveer twee en half jaar na de publicatie van het rapport onderzocht de rekenkamer hoe het dagelijks bestuur en de stadsdeelraad uitvoering heeft gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport van 2007.

Bevindingen vervolgonderzoek 2009

In onderstaand overzicht is aangegeven welke aanbevelingen, die de rekenkamer in het eindrapport heeft gedaan, door het dagelijks bestuur en de stadsdeelraad zijn uitgevoerd.

Tabel S.1 - Uitvoering van aanbevelingen - stand van zaken november 2009

Aanbeveling	Stand van zaken
<i>Dagelijks bestuur</i>	
1. Programakkoord	√
2. Beleidsplan	-
3. Uitvoering	-
4. Informatievoorziening stadsdeelraad	√
5. Voortgang IPOR	±
<i>Stadsdeelraad</i>	
6. Programakkoord	√
7. Kaderstelling	-
8. Controle	√
√ = aanbeveling is geheel of vrijwel geheel in uitvoering genomen ± = aanbeveling is deels in uitvoering genomen - = expliciet is aangegeven dat de aanbeveling niet in uitvoering zal worden genomen	

Aanbevelingen dagelijks bestuur

De rekenkamer constateert dat het dagelijks bestuur de aanbevelingen over het programakkoord en de informatievoorziening heeft uitgevoerd en de aanbevelingen over het integrale beleidsplan en de uitvoering daarvan niet. De aanbeveling over de voortgang van het IPOR is deels uitgevoerd.

Verder concludeert de rekenkamer dat in stadsdeel Oud-West geen meerderheid bestaat voor het opstellen van een integraal plan voor de kwaliteit van de openbare ruimte, waarbij aandacht is voor de verschillende aspecten die daarbij een rol spelen zoals de inrichting, beheer en het gebruik. In het stadsdeel is dan ook geen integraal beleidsplan voor de kwaliteit van de openbare ruimte vastgesteld. Wel is uiteindelijk besloten tot het opstellen van een handboek beheer openbare ruimte, maar de uitvoering hiervan is uitgesteld tot de komst van het nieuwe stadsdeel West.

Bij de uitvoering van doelen van het IPOR, die in 2007 nog niet waren gerealiseerd is vooruitgang geboekt. De meeste doelen van het IPOR, die eind 2006 nog niet waren gerealiseerd, zijn de afgelopen periode alsnog behaald. Dit zijn het opstellen van een verkeerscirculatieplan, het onderzoek naar de technische haalbaarheid van een ondergrondse parkeergarage voor Oud-West gebonden bezoekers en strengere handhaving in de openbare ruimte.

Met de uitvoering van het laatste, in 2007 nog niet tot stand gebrachte, hoofddoel van het IPOR, het verbeteren van het zicht op het water, is in 2007 gestart. Van de secundaire doelen is het Bellamyplein nog niet in een voetgangersgebied omgezet door de stagnerende planvorming van het project De Hallen. Ook is er geen beleidsplan voor kunst in de openbare ruimte gerealiseerd.

Aanbevelingen stadsdeelraad

De rekenkamer constateert dat de stadsdeelraad de aanbevelingen over het programma-akkoord en de controle heeft uitgevoerd. De aanbeveling om de kaderstellende rol van de raad beter vorm te geven door het opstellen van een integraal beleidsplan is, zoals hierboven al genoemd, niet uitgevoerd.

Gelet op de fusie van de 4 stadsdelen in West verwacht de rekenkamer dat het hoofd-rapport van dit onderzoek en dit vervolgrapport een rol spelen bij de beleidsvorming en -uitvoering in de openbare ruimte in het nieuwe stadsdeel West en daarmee betekenis hebben voor een groter leefgebied dan alleen Oud-West.

Bestuurlijke reactie vervolgonderzoek

Het dagelijks bestuur stemt in zijn reactie in met de conclusies van het vervolgonderzoek.

1 Inleiding

Op 24 januari 2007 heeft de rekenkamer het rapport *InrichtingsPlan Openbare Ruimte stadsdeel Oud-West* gepubliceerd. Het rapport bevat in totaal 5 aanbevelingen voor het dagelijks bestuur en 3 aanbevelingen voor de stadsdeelraad, gericht op verbeteringen in het functioneren van het dagelijks bestuur en de stadsdeelraad.

De rekenkamer wil de stadsdeelraad van stadsdeel Oud-West informeren over de wijze waarop het dagelijks bestuur uitvoering heeft gegeven aan de aanbevelingen van de rekenkamer. Daarom heeft de rekenkamer dit vervolgonderzoek uitgevoerd naar de wijze waarop de aanbevelingen zijn opgepakt door het dagelijks bestuur van Oud-West.

In dit vervolgonderzoek staan de volgende vragen centraal:

1. Tot welk resultaat heeft de behandeling van het rapport *InrichtingsPlan Openbare Ruimte stadsdeel Oud-West* in de stadsdeelraad geleid?
2. In welke mate is uitvoering gegeven aan de aanbevelingen van de rekenkamer?

De rekenkamer is nagegaan hoe het staat met de uitvoering van de aanbevelingen.

De rekenkamer heeft haar oordeel over de wijze waarop en de mate waarin uitvoering is gegeven aan de aanbevelingen gebaseerd op:

- De schriftelijke reactie van het dagelijks bestuur op vragen van de rekenkamer naar de wijze waarop uitvoering is gegeven aan de aanbevelingen in het rapport.
- De documenten die zijn verschenen na publicatie van het rapport *InrichtingsPlan Openbare Ruimte*, waaruit volgens het stadsdeel blijkt op welke wijze de aanbevelingen ter hand zijn genomen.
- Toelichtende gesprekken met de verantwoordelijk ambtenaren van het stadsdeel.

In hoofdstuk 2 van dit vervolgonderzoek is een samenvatting opgenomen van het rapport van de rekenkamer van januari 2007 en de reactie van het dagelijks bestuur daarop. Vervolgens rapporteren we in hoofdstuk 3 over de behandeling van het rapport in de stadsdeelraad. Ten slotte komt in hoofdstuk 4 aan de orde op welke wijze het dagelijks bestuur gevolg heeft gegeven aan de aanbevelingen.

2 Rekenkamerrapport uit januari 2007

2.1 Conclusies rapport van januari 2007

Het onderzoek naar de uitvoering van het InrichtingsPlan Openbare Ruimte in Oud-West had de volgende probleemstelling:

Is met de gerealiseerde prestaties en effecten doeltreffend invulling gegeven aan het InrichtingsPlan Openbare Ruimte?
--

Hoofdconclusie

De rekenkamer concludeerde dat de kerndoelen, die met het IPOR waren beoogd, waren gerealiseerd, met uitzondering van het doel om verblijfsgebieden langs het water te creëren. Het uitbreiden en verbeteren van groenvoorzieningen, het obstakelvrij maken van de openbare ruimte en het uniformeren van straatmeubilair was grotendeels gerealiseerd en daarbij was het totale aantal parkeerplaatsen in het stadsdeel gelijk gebleven.

Van de secundaire doelen was echter niet alles bereikt. Het stadsdeel had een start gemaakt met het verbeteren van het beheer van speelplekken en de handhaving was op beperkte schaal strenger geworden. Niet gerealiseerde doelen waren het Bellamyplein tot voetgangersgebied maken, een onderzoek naar de technische haalbaarheid voor het openstellen van een parkeergarage voor alleen aan Oud-West gebonden bezoekers, het beleidsplan voor kunst in de openbare ruimte en het opstellen van een verkeerscirculatieplan.

Het behalen van de doelen was volgens de rekenkamer niet volgens de vooraf voorgestelde aanpak verlopen. Het lijkt het gevolg van een combinatie van toevallige factoren. Van te voren was geen integraal beleidsplan vastgesteld waarin criteria waren opgenomen voor de kwaliteit van de openbare ruimte. Ook was er geen uitvoeringsplan opgesteld, waarin was aangegeven welke prestaties geleverd moesten worden om de beoogde kwaliteit te behalen. De doelen die wel waren geformuleerd waren onvoldoende specifiek, tijdgebonden en consistent weergegeven.

De rekenkamer stelde toch vast dat de meeste doelen waren gerealiseerd, door uit te gaan van aantal impliciete indicatoren, zoals het aantal parkeerplaatsen en het aantal bomen. Volgens de rekenkamer waren de belangrijkste doelen gerealiseerd doordat de acties van de portefeuillehouder gericht waren op het bereiken van concrete resultaten op korte termijn. Ook hadden de burgers, in een aantal gevallen, bijgedragen aan het realiseren van het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte door zelf met initiatieven te komen. De uitvoering van het IPOR was daardoor tamelijk ongericht en ongestuurd.

De rekenkamer vindt dat deze werkwijze risico's met zich meebrengt. Door het ontbreken van sturing op en richting geven aan de uitvoering is vooraf onvoldoende doordacht of de geleverde prestaties aansluiten bij de beoogde doelen. Ten eerste kunnen pragmatische korte termijnacties, waarbij niet gestuurd wordt vanuit een hoger liggend doel en waarbij de gemaakte keuzes niet expliciet gemaakt zijn, leiden tot

ongewenste of nadelige maatschappelijke consequenties. Zo kan het weghalen van anti-parkeermaatregelen overlast van verkeerd geparkeerde auto's tot gevolg hebben waardoor extra middelen moeten worden ingezet om het parkeerbeleid te handhaven. Ten tweede wordt door het ontbreken van een planmatig uitvoeringsplan het resultaat erg afhankelijk van een enthousiaste en doortastende portefeuillehouder en een constructieve bijdrage en inzet van bewoners. Idealiter is het de taak van de stadsdeelraad om zicht te houden op het realiseren van prestaties en doelen. Het bereiken van de doelen is beter geborgd als de stadsdeelraad uitgaat van een planmatige aanpak.

Met het IPOR is de inrichting van de openbare ruimte veranderd. De rekenkamer wil de volgende punten nog benadrukken. Ten eerste zijn nog niet alle beoogde doelen gerealiseerd. De rekenkamer vindt het van belang dat deze alsnog gerealiseerd worden of dat wordt aangegeven waarom dit niet meer gewenst is. Ten tweede heeft de vernieuwde inrichting van de openbare ruimte in Oud-West gevolgen voor het beheer en het gebruik van de openbare ruimte. De rekenkamer is van mening dat het beheer nog onvoldoende geborgd is in het stadsdeel. Ten derde vindt de rekenkamer dat de stadsdeelraad haar kaderstellende en controlerende rol actiever naar zich toe kan trekken.

Deelconclusies

Bereikt en Beoogd

De kerndoelen die ten grondslag lagen aan het IPOR waren het uitbreiden en verbeteren van groenvoorzieningen, het obstakelvrij maken van de openbare ruimte en uniformeren van het straatmeubilair. Bij al deze maatregelen in de openbare ruimte mocht het aantal parkeerplaatsen niet afnemen. Deze doelen zijn voor een groot deel gerealiseerd.

- De groenvoorzieningen zijn uitgebreid en verbeterd doordat het achterstallig onderhoud van de groenvoorzieningen (onder andere floatlands) is weggewerkt, geveltuintjes zijn gestimuleerd, in het stadsdeel zijn bloembakken geplaatst en er zijn ten opzichte van 2002 zelfs 204 bomen extra aangeplant.
- De openbare ruimte is obstakelvrij gemaakt door het weghalen van anti-parkeermaatregelen, door het weghalen van verouderde fietsenrekken en naar aanleiding van toegankelijkheidsschouwen zijn knelpunten voor mindervaliden opgelost.
- De uniforme keuze voor het straatmeubilair is vastgelegd in het Handboek Inrichting Openbare Ruimte. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte in Oud-West werd van 2003 – 2006 gebruik gemaakt van de materialen die daarin zijn opgenomen. Met de aanpak straatmeubilair is een slag geslagen met het uniformeren van het straatmeubilair; onder andere door het uniformeren van de fietsenrekken.

- Het totale aantal parkeerplaatsen is ondanks bovenstaande maatregelen vrijwel gelijk gebleven. In totaal waren er in 2006 7.416 parkeerplaatsen, in 2002 waren dat er 7.414. Tussen de buurten is een geringe verschuiving te zien van het aantal parkeerplaatsen; zo zijn er in de Bellamybuurt 12 parkeerplaatsen bijgekomen, in de Helmersbuurt en Vondelbuurt is het aantal parkeerplekken met respectievelijk 11 en 12 verminderd en in de overige buurten zijn de verschillen kleiner.

Naast bovenstaande doelen zijn er secundaire doelen waarvan een gedeelte is gerealiseerd of waarmee een start is gemaakt.

- Met het verbeteren van het beheer van speelplekken is een start gemaakt door het beheer van de speelplekken onder te brengen bij de afdeling stadsdeelwerken waar al het beheer van het stadsdeel wordt uitgevoerd.
- Voor het verbeteren van de kwaliteit van de inrichting van verblijfsgebieden heeft het stadsdeel bijzondere plekken aangewezen. Op deze bijzondere plekken is het achterstallig onderhoud weggewerkt. Jaarlijks vindt herprofilering van een bijzondere plek plaats.
- Er is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor het realiseren van ondergrondse parkeergarages. Een parkeergarage onder het Cremerplein is hier als mogelijke locatie uitgekomen. Daarnaast is er de afgelopen raadsperiode onder het Staringplein een ondergrondse parkeergarage gerealiseerd. Dit was echter niet het gevolg van het IPOR, maar van een proces dat al eerder in gang was gezet.

Voor het realiseren van één van de kerndoelen is helemaal geen actie ondernomen. Dat is het verbeteren van het zicht op water en het creëren van verblijfsgebieden aan het water. Van de secundaire doelen zijn het Bellamyplein tot voetgangersgebied maken, een plan voor de kunst in de openbare ruimte en het realiseren van een verkeers-circulatieplan niet gerealiseerd. Alleen voor het niet realiseren van het Bellamyplein tot voetgangersgebied heeft het stadsdeel een verklaring gegeven, namelijk dat dit in een later stadium gerealiseerd zal worden vanwege het realiseren van de plannen voor het aangrenzende project De Hallen.

Tevredenheid gebruikers

De gebruikers van de openbare ruimte in het stadsdeel stellen vast dat er over het algemeen een verbetering is te zien in de inrichting van de openbare ruimte. Zij vinden dat de openbare ruimte er minder rommelig uitziet. Dit komt doordat er meer uniformiteit is aangebracht in het straatmeubilair en de anti-parkeermaatregelen zijn verwijderd. Ook zijn de gebruikers van de drie onderzochte cases, te weten Potgieterstraat, Da Costa speelstraat en het Staringplein, tevreden over het resultaat van de heringerichte openbare ruimte. De doelen die beoogd waren bij het groot onderhoud of de herprofilering van de bijzondere plekken en de woonstraten zijn gerealiseerd.

Kwaliteit van de doelformulering: meetbaar en afrekenbaar

De doelen voor het IPOR zijn opgenomen in het programmakkoord, de visie van het dagelijks bestuur en in afzonderlijke beleidsnota's. Deze doelen hebben wel een relatie met elkaar maar dit is niet helder aangegeven. Daarnaast zijn de doelen onvoldoende specifiek, tijdgebonden en consistent. Hierdoor is het moeilijk te bepalen wat met het IPOR is beoogd, waardoor het lastig is om achteraf te beoordelen of de doelen behaald zijn. De rekenkamer heeft om een oordeel te kunnen geven over de realisatie van de doelen impliciete wensen en beloftes 'vertaald' in meetbare en afrekenbare indicatoren (zoals het aantal parkeerplaatsen en het aantal bomen).

Uitvoering

De rekenkamer constateert dat het IPOR, zoals opgenomen in het programmakkoord, niet is gerealiseerd. Volgens het programmakkoord zou het IPOR bestaan uit een analysedeel, een beleidsprogramma en een uitvoeringsprogramma. Het analysedeel is gerealiseerd, maar het beleidsprogramma en het uitvoeringsprogramma niet. Door het ontbreken van een beleidsprogramma heeft er geen integrale afweging plaatsgevonden om te bepalen waar de kwaliteit van de openbare ruimte aan moet voldoen. Bij een integrale afweging kan rekening worden gehouden met de relatie tussen inrichting, beheer en gebruik van de openbare ruimte, evenals met de relatie tussen de verschillende beleidsterreinen en daarmee het bepalen van eenduidige kwaliteitscriteria.

De uitvoering heeft versnipperd plaatsgevonden en niet op basis van een vooraf opgesteld uitvoeringsprogramma. Het IPOR wordt uitgevoerd via drie korte termijnacties en het Meerjarenprogramma Groot Onderhoud (MGO). Uitvoering van de drie korte termijnacties was al bepaald voordat het analysedeel (onderbouwing van het beleid) gereed was. Het MGO is een bestaand uitvoeringsprogramma, waarmee uitvoering van een deel van het IPOR wordt vormgegeven. De rekenkamer ziet als nadelen bij deze werkwijze dat het moeilijk is vast te stellen of de uitgevoerde prestaties in voldoende mate aansluiten bij de effecten die beoogd werden.

Het stadsdeel heeft de burgers bij de uitvoering van het IPOR op succesvolle en minder succesvolle manieren betrokken. De rekenkamer vindt het succesvol om voor de onderbouwing van het beleid (analysedeel) burgers te vragen aan te geven wat zij van de huidige openbare ruimte vinden en welke verbeteringen zij noodzakelijk achten. Ook vindt de rekenkamer het betrekken van de belangengroepen bij het Handboek Inrichting Openbare Ruimte onder andere via de verkeercommissie Oud-West een goede aanpak. Wel zijn andere belangengroepen zoals de stichting bewoners platform en de ondernemersvereniging hier buiten gelaten. Daarnaast is de Belangengroep Gehandicapten Oud-West betrokken bij het obstakelvrij maken van de openbare ruimte, door deel te nemen aan toegankelijkheidsschouwen. En bij de Da Costaspeelstraat heeft het stadsdeel de initiatieven van de bewoners gebruikt om een verbetering van de openbare ruimte te realiseren.

Minder succesvol is de manier waarop het stadsdeel met de bewoners van het Staringplein is omgegaan. Zij werden pas in een laat stadium bij de plannen van het stadsdeel betrokken en voelden zich daardoor niet serieus genomen bij het nadenken over het ontwerp van het plein.

De rekenkamer constateert dat wanneer het stadsdeel de burgers of belangengroepen in een vroeg stadium betreft en actief uitvoering geeft aan de suggesties, dit een positief effect heeft op de waardering van de openbare ruimte door de gebruikers.

Kaderstelling en Controle

De stadsdeelraad heeft voor het IPOR op beperkte wijze invulling gegeven aan haar kaderstellende en controlerende rol. De stadsdeelraad heeft, met uitzondering van het programmakkoord, geen richtlijnen gegeven voor het inrichtingsplan openbare ruimte. Met het vaststellen van kaders geeft de stadsdeelraad richting aan de uitvoering van het beleid door het dagelijks bestuur. Ten slotte geven de kaders duidelijkheid aan de burger wat zij kunnen verwachten. Op grond van eenduidig vastgestelde kaders kan de stadsdeelraad haar controlerende rol tot uitvoering brengen. Om de uitvoering van het dagelijks bestuur te controleren heeft de stadsdeelraad in het begin van de periode gevraagd om voortgangsmemo's maar dit heeft geen stand gehouden. Ook bij de behandeling van het programmajaarverslag speelde het IPOR geen rol in de stadsdeelraadsvergaderingen.

De rekenkamer is van mening dat de stadsdeelraad beide rollen actiever naar zich toe kan trekken. Op die manier kan de stadsdeelraad aangeven welke effecten in het stadsdeel behaald moeten worden en het dagelijks bestuur controleren of zij de juiste maatregelen neemt en of de doelen bereikt worden. De stadsdeelraad is dan ook in staat om de burger goed te informeren.

2.2 Aanbevelingen in het rapport van januari 2007

In het verlengde van bovenstaande conclusies doet de rekenkamer de volgende aanbevelingen aan het dagelijks bestuur en de stadsdeelraad van Oud-West.

Aanbeveling voor het dagelijks bestuur van Oud-West

Aanbeveling 1 - Programmakkoord

- Zie het programmakkoord niet alleen als onderhandelingsresultaat, maar als leidraad voor de te behalen prestaties en effecten.
- Werk het programmakkoord uit in concrete doelen (SMART) voor de periode van vier jaar.

Aanbeveling 2 - Beleidsplan

- Ontwikkel een integraal beleidsplan voor de kwaliteit van de openbare ruimte, zodat een expliciete afweging tussen de verschillen belangen wordt gemaakt. Ga in het beleidsplan in op:

- a. De relatie met het programmakkoord.
- b. De relatie tussen de inrichting, het beheer en het gebruik van de openbare ruimte en keuzes die daarbij nodig zijn.
- c. De relatie tussen de verschillende beleidsterreinen en keuzes die daarbij nodig zijn.
- d. Geef de doelen concreet (SMART) weer.

Aanbeveling 3 - Uitvoering

- Vertaal aan de hand van het integrale beleidsplan de doelen in te leveren prestaties en geef de wijze aan waarop deze tot stand worden gebracht. Koppel dit aan een handboek inrichting openbare ruimte en stel een handboek beheer openbare ruimte op.
- Blijf inspelen op ideeën die door bewoners worden aangedragen.
- Betrek bewoners altijd in een vroeg stadium bij planvorming en confronteer ze niet met plannen die niet meer bij te stellen zijn.

Aanbeveling 4 - Informatievoorziening aan de stadsdeelraad

- Stel de stadsdeelraad halfjaarlijks op de hoogte van de stand van zaken van het realiseren van de doelen.

Aanbeveling 5 - Voortgang IPOR

- Geef aan of de (nog) niet gerealiseerde doelen van het IPOR alsnog gerealiseerd worden, welke prestaties hiervoor worden geleverd en op welke termijn.
- Inventariseer welke gevolgen de nieuwe inrichting van de openbare ruimte heeft voor het beheer en het gebruik van de openbare ruimte. Ontwikkel hiervoor beheersmaatregelen en zorg voor een goede handhaving om de kwaliteit van de openbare ruimte te behouden. Koppel deze maatregelen aan het hier boven genoemde integrale beleidsplan.

Aanbeveling voor de stadsdeelraad van Oud-West

Aanbeveling 1 - Programmakkoord

- Zie het programmakkoord niet alleen als onderhandelingsresultaat, maar als leidraad voor de te behalen prestaties en effecten.

Aanbeveling 2 - Kaderstelling

- Maak duidelijk welke effecten (kwaliteit openbare ruimte) in Oud-West gewenst zijn. Bijvoorbeeld door middel van het vaststellen van een beleidsplan openbare ruimte waarin dit is opgenomen.

Aanbeveling 3 - Controle

- Verzoek het dagelijks bestuur inzicht te geven in de stand van zaken van het realiseren van de doelen uit het programmakkoord.
- Toets de begroting en jaarrekening aan de doelstellingen opgenomen in het programmakkoord.

2.3 Bestuurlijke reactie op rapport van januari 2007

In deze paragraaf geeft de rekenkamer achtereenvolgens weer:

- de reactie van het dagelijks bestuur op het conceptrapport van de rekenkamer;
- het nawoord van de rekenkamer;
- de reactie van het dagelijks bestuur van 27 februari 2007 na publicatie van het rapport.

2.3.1 Reactie dagelijks bestuur

In deze paragraaf heeft de rekenkamer de reactie van het dagelijks bestuur van januari 2007 integraal opgenomen.

“Op 18 december jl. heeft u het conceptrapport onderzoek InrichtingsPlan Openbare Ruimte Stadsdeel Oud-West voor bestuurlijk wederhoor aan ons voorgelegd.

De termijn voor een bestuurlijke reactie op uw omvangrijke rapport is kort.

Daarom beperken wij ons tot een reactie op de aanbevelingen aan het Dagelijks Bestuur.

Voor de bespreking van het definitieve rapport in de Stadsdeelraad zal het Dagelijks Bestuur een reactie op het gehele rapport en de conclusies voorbereiden.

Aanbeveling 1: Programmakkoord

Overnemen.

- Het Programma-akkoord wordt al gehanteerd als een leidraad voor de te behalen prestaties en effecten. Op 10 oktober 2006 is de notitie Uitvoeringsplanning programma-akkoord besproken in het Dagelijks Bestuur en vervolgens ter kennisname aangeboden aan de Stadsdeelraad. Het nieuwe Programma-akkoord is, in tegenstelling tot het Programmakkoord 2002-2006, een akkoord op hoofdlijnen. De aandacht is hierbij beperkt tot het maken van afspraken over zaken die bij de coalitiepartijen gevoelig liggen. Voor veel onderwerpen zijn in het Programma-akkoord dan ook geen acties opgenomen over de te behalen prestaties en effecten.
- Dit is het vierde jaar dat de begroting is opgesteld als Programmabegroting. Op basis van de ervaringen in de afgelopen jaren zijn er ook dit jaar verbeteringen aangebracht. Ten opzichte van de Programmabegroting 2006 (of eigenlijk ten opzichte van alle programmabegrotingen uit de afgelopen raadsperiode) zijn de doelen en prestaties geactualiseerd, waarbij onder andere gebruik is gemaakt van het nieuwe Programma-akkoord. De te leveren prestaties zijn steeds meer SMART-gedefinieerd. Ook bij beleidsmatige uitwerkingen van de doelen uit de Programmabegroting wordt SMART-definiëring nagestreefd.

Aanvullende maatregelen zijn naar mening van het Dagelijks Bestuur niet nodig.

Aanbeveling 2: Beleidsplan

Niet overnemen.

Naar mening van het Dagelijks Bestuur is de gewenste verbetering van de kwaliteit van de inrichting en het beheer openbare ruimte adequaat vastgelegd in diverse stukken, zoals het programma-akkoord, het Analysedeel IPOR, het Handboek inrichting openbare ruimte, het Meerjarenprogramma groot onderhoud en de programma-

begroting. In deze stukken wordt concreet ingegaan op de onder a t/m d genoemde zaken. Een integraal beleidsplan voegt hier weinig aan toe. Dit zou bovendien te veel een theoretische exercitie worden, terwijl op dit detailniveau het politieke bestuur juist van geval tot geval een integrale afweging wenst te maken.

Aanbeveling 3: Uitvoering

Gedeeltelijk overnemen.

- Voor woonstraten zijn uniformering van bestratingmaterialen en straatmeubilair en verbeteren van de toegankelijkheid de uitgangspunten. Reden hiervoor is rust in de openbare ruimte en verbetering van het beheer. Uniforme bestrating/straatmeubilair kan eenvoudiger beheerd worden en maakt ook korte reactietijden mogelijk. Vermindering van het aantal objecten op het voetpad vereenvoudigt het reinigen. De keuze per materiaal/straatmeubilair en de details zijn voorbereid door een projectgroep bestaande uit o.a. projectleiders, werkvoorbereiders, opzichters en beheerders. Hierbij zijn uitgebreid de beheersaspecten aan de orde gekomen en vaak bepalend geweest. In de eerder verzonden ambtelijke reactie is aangegeven dat prestatieafspraken voor o.a. de afvalinzameling, de veegdienst en het beheer van de bestrating, straatmeubilair en objecten in de openbare ruimte van bewoners/ondernemers al zijn vastgelegd in aparte notities. Op hoofdlijnen zijn deze doelstellingen opgenomen in de programmabegroting en binnenkort ook gedetailleerder in een Werkplan voor de uitvoerende afdeling. Het opstellen van een Handboek beheer openbare ruimte heeft naar mening van het Dagelijks Bestuur geen toegevoegde waarde.
- In de periode 2003-2006 is gewerkt aan een organisatie ontwikkeling. Op 1 januari 2006 zijn drie Wijkcoördinatoren aangesteld, die o.a. tot taak hebben ideeën van bewoners te signaleren en door te spelen. Op 1 januari 2007 is de gehele organisatiestructuur veranderd tot een min of meer gekanteld sectorenmodel. De kanteling betreft het werken naar vraagpatronen van de burger. Ook is begonnen met een cultuurveranderingstraject. Hiermee wordt de uitvoering van deze aanbeveling verder verbeterd.
- Uiteraard streeft het Dagelijks Bestuur er altijd naar om bewoners in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken bij de planvorming.

Aanbeveling 4: Informatievoorziening aan de stadsdeelraad

Overnemen.

De Programmabegroting vormt de basis voor alle activiteiten van het stadsdeel. Dit document legt de prestatieafspraken tussen de Stadsdeelraad en het Dagelijks Bestuur vast. Op basis van de Programmabegroting wordt ook tijdens en na afloop van het jaar verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid (voorjaarsnota, najaarsnota en jaarverslag, ofwel meer dan twee maal per jaar). Over “gevoelige” projecten of op verzoek van de Stadsdeelraad, wordt de Stadsdeelraad frequenter en/of gedetailleerder geïnformeerd. In aanvulling hierop heeft het Dagelijks Besuur halverwege de vorige bestuursperiode tussentijds verantwoording afgelegd over de uitvoering van het programma-akkoord. Op 8 november 2004 is een tussenstand ter kennisname aan de

Stadsdeelraad aangeboden. Aanvullende maatregelen zijn naar mening van het Dagelijks Bestuur niet nodig.

Aanbeveling 5: Voortgang IPOR

Gedeeltelijk overnemen.

- Het Dagelijks Bestuur is van mening dat het aantal niet-gerealiseerde doelen van het IPOR beperkt is. Bovendien zijn voor de belangrijkste niet-gerealiseerde doelen al de plannen in voorbereiding of is gepland wanneer deze gaan plaatsvinden. Het is niet nodig om hiervoor achteraf een aparte notitie op te stellen.
- Bij onze reactie op aanbeveling 2 hebben wij al aangegeven geen integraal beleidsplan voor de kwaliteit van de openbare ruimte op te gaan stellen. Ook hebben wij bij onze reactie op aanbevelingen 3 aangegeven op welke wijze de beheersaspecten zijn betrokken bij het opstellen van het Handboek inrichting openbare ruimte. Jaarlijks wordt het Handboek inrichting openbare ruimte geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Beheersaspecten spelen hierbij een net zo grote rol als inrichtingsaspecten. Daarnaast is stadsdeel Oud-West aangehaakt bij stedelijke initiatieven ter verbetering van de inrichting en het beheer van de openbare ruimte, zoals bijv. de Openbare Ruimte Actie Puccini-methode. Naast aanpassing van de inrichting worden ook andere beheersmaatregelen getroffen. Voorbeelden hiervan zijn beheerd spelen, een convenant met horecaondernemers, een gebruikersovereenkomst met de exploitant van De Hallen en het werken met een Wijkprogramma per buurt. In de Programmabegroting 2007 zijn de prestaties voor de handhaving geactualiseerd. In veel gevallen betreft dit een bijstelling van het ambitieniveau naar beneden. Afhankelijk van de beschikbaar gestelde middelen en de mogelijkheden zullen de handhavingdoelstellingen de komende jaren geleidelijk worden verhoogd. De verbetering van de handhaving wordt zowel stedelijk als op stadsdeelniveau opgepakt. Uitgangspunten hierbij zijn vereenvoudiging van de regels, gevolgd door uniform en eenduidig toezicht en handhaving.”

2.3.2 Nawoord rekenkamer

De rekenkamer gaf op de reactie van het dagelijks bestuur in januari 2007 het volgende nawoord.

“De rekenkamer is verheugd dat het Dagelijks Bestuur van het Stadsdeel Oud-West tijdig een bestuurlijke reactie heeft gegeven op dit rapport. Ze constateert met voldoening dat het Dagelijks Bestuur twee aanbevelingen van de rekenkamer geheel overneemt en twee gedeeltelijk. Bij de bestuurlijke reactie van het Dagelijks Bestuur over de aanbevelingen heeft de rekenkamer de volgende opmerkingen.

Door het Dagelijks Bestuur wordt gesteld dat het nieuwe Programma-akkoord een akkoord is op hoofdlijnen, waarbij de aandacht beperkt is tot het maken van afspraken over zaken die bij de coalitiepartijen gevoelig liggen. In de ogen van de rekenkamer zou een burger uit een programmakkoord moeten kunnen opmaken waar een bestuur in haar bestuursperiode voor staat. Indien voor een beperkt programma-akkoord wordt

gekozen, vraagt dat om extra aandacht voor de wijze waarop de doelstellingen van het bestuur tot uitwerking komen. Dit betekent dat prestaties zoveel mogelijk SMART zijn gedefinieerd. Hoewel de rekenkamer constateert dat hierin in de afgelopen jaren in Oud-West vooruitgang tot stand is gebracht, adviseert de rekenkamer de stadsdeelraad op dit terrein de vinger aan de pols te houden.

Het Dagelijks Bestuur stelt eveneens dat in het kader van de programmabegroting al verschillende malen per jaar verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde beleid. De rekenkamer constateert dat over de in de begroting en jaarverslag genoemde prestaties rekenschap wordt gegeven. Die vormen echter een uitsnede van de doelstellingen op het terrein van de openbare ruimte. Verder is de relatie tussen de in begroting en jaarverslag genoemde prestaties en het programmakkoord niet zo duidelijk.

De rekenkamer vindt het jammer dat het Dagelijks Bestuur van mening is dat een integraal beleidsplan inzake inrichting en beheer van de openbare ruimte overbodig is. In een dergelijk beleidsplan zouden de consequenties van de inrichting voor het beheer, en omgekeerd de eisen die uit het beheer voor de inrichting voortvloeien, kunnen worden afgewogen. Het gaat daarbij om vragen als de gevolgen van het obstakelvrij maken van de straten voor de organisatie en de kosten van de handhaving van het autoparkeren, de consequenties van de uitbreiding van de fietsparkeerplaatsen voor het onderhoud van de straten of het die van het uitbreiden en verbeteren van de groenvoorzieningen en voor het onderhoud daarvan.

Het is de rekenkamer bekend dat op een aantal terreinen van het beheer lijnen zijn uitgezet in diverse notities. Een handboek beheer openbare ruimte kan in deze situatie een nuttige functie hebben, omdat alle doelstellingen en criteria er eenduidig in worden vastgelegd en het zowel voor raadsleden als burgers duidelijkheid verschaft. Gezien de hoeveelheid aan afspraken die al vastgelegd zijn, lijkt het de rekenkamer dit met relatief weinig inspanning op te stellen is.

De maatregelen die in het kader van het IPOR tot stand gebracht zijn, betekenen een impuls aan het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte. Om dit niveau te behouden wordt een groter beroep gedaan op beheer en handhaving dan voorheen het geval was. Het is in dit verband opvallend dat het Dagelijks Bestuur in haar reactie opmerkt dat bij de behandeling van de programmabegroting van 2007 het ambitieniveau van de prestaties voor de handhaving in veel gevallen naar beneden is bijgesteld. Dit brengt het gevaar met zich mee dat de door het IPOR tot stand gebrachte kwaliteitsverhoging (deels) te niet wordt gedaan. Het lijkt de rekenkamer onwenselijk als bijvoorbeeld door een vermindering van de inspanning op het gebied van de handhaving het aantal op de stoep geparkeerde auto's zou toenemen.

Het Dagelijks Bestuur heeft zich in haar reactie beperkt tot de aanbevelingen, die in het rapport zijn opgenomen. Zij geeft aan nog met een reactie op het gehele rapport te komen als dit definitief is. De rekenkamer tekent hierbij aan dat er geen misverstand dient te bestaan over de samenstelling van het definitieve rapport: dat bestaat uit het door de rekenkamer opgestelde rapport, de reactie van het Dagelijks Bestuur en dit nawoord.

De rekenkamer heeft met belangstelling kennis genomen van de reactie van het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Oud-West. Zij zal de bespreking van het rapport door de stadsdeelraad, als ook de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de aanbevelingen, met aandacht volgen.”

2.3.3 Reactie dagelijks bestuur na publicatie van het rapport

Nadat de rekenkamer het rapport aan de stadsdeelraad presenteerde en vervolgens publiceerde, gaf het dagelijks bestuur van Oud-West op 27 februari 2007 nog een reactie aan de stadsdeelraad. In deze paragraaf geeft de rekenkamer deze reactie hier integraal weer.

“Op 18 december jl. heeft het Dagelijks Bestuur het conceptrapport *onderzoek InrichtingsPlan Openbare Ruimte Stadsdeel Oud-West* ontvangen. De termijn voor een reactie op dit omvangrijke rapport was kort. Daarom hebben wij ons toen beperkt tot een reactie op de aanbevelingen aan het Dagelijks Bestuur (par. 5.3). Deze reactie is, inclusief naschrift van de Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam, opgenomen in het definitieve rapport.

Op 23 januari heeft de Rekenkamer Amsterdam haar rapport aan U gepresenteerd en op 6 februari heeft U het rapport besproken. Bij laatstgenoemde bespreking hebben wij toegezegd om U een reactie van het DB op de conclusies van de Rekenkamer toe te zenden (par. 5.1 en 5.2). Dit memo betreft deze reactie.

Program-akkoord 2002-2006 vs Programma-akkoord 2006-2010

Het uitgangspunt voor het onderzoek van de Rekenkamer is het Program-akkoord 2002-2006. Het spijt ons te moeten constateren dat het Program-akkoord 2002-2006 wat betreft inhoud en planning bij de Rekenkamer hogere verwachtingen heeft opgewekt dan mogelijk is. Ingrepen in de openbare ruimte moeten met de nodige zorgvuldigheid worden uitgevoerd. Het vergt bovendien veel tijd om een al volledig ingericht stadsdeel te herinrichten (de totale cyclus van herprofileringen is ca. 25 jaar). De ruimte voor dynamiek is hierdoor beperkt. In het nieuwe Programma-akkoord 2006-2010 is dit expliciet zo aangegeven.

In het Program-akkoord 2002-2006 werd bovendien ruimte geclaimd voor vier specifieke functies – parkeren, groen, spelen en verblijven – voordat de mogelijkheden en wensen in kaart waren gebracht. Het huidige Programma-akkoord is veel minder gedetailleerd, waarbij de aandacht beperkt is tot het maken van afspraken over zaken die bij de coalitiepartijen gevoelig liggen. Het aantal parkeerplaatsen is zo’n gevoelig onderwerp. Conform de wens van bewoners is er sprake van een trendbreuk, doordat het aantal parkeerplaatsen bescheiden mag toenemen. Voor andere onderwerpen zijn de partijen niet gebonden aan een dichtgetimmerd programma-akkoord.

Kerdoelen Programma-akkoord 2002-2006

Het Dagelijks Bestuur is blij te vernemen dat de met het IPOR beoogde kerndoelen zijn gerealiseerd, met uitzondering van het doel om het zicht op het water te verbeteren en verblijfsgebieden langs het water te creëren. De uitvoering van dit laatste doel is doorgeschoven naar de huidige bestuursperiode. De Bilderdijkkade langs het nieuw te bouwen stadsdeelhuis biedt hiervoor een goede mogelijkheid.

Secundaire doelen Programma-akkoord 2002-2006

De Rekenkamer is minder tevreden over de mate waarin de secundaire doelen zijn gerealiseerd. Het Dagelijks Bestuur is het slechts gedeeltelijk eens met deze conclusie.

Hieronder wordt per secundaire doelstelling aangegeven welke ontwikkeling de afgelopen bestuursperiode heeft plaatsgevonden en hoe dit verder wordt opgepakt:

- Verbeteren van het beheer van speelplekken: de Rekenkamer heeft het hier niet over de speelplekken, maar uitsluitend over de twee speeltuinen (Bilderdijkpark en Cremerplein). Het beheer van de speeltoestellen op alle speelplekken is op orde. Ook is het beheer van de op de speelplekken aanwezige groenvoorzieningen verbeterd. Wat nog resteert is het verder verbeteren van het schoonhouden van de speelplekken. Dit is onderdeel van een verbeteringstraject van de Veegdienst, dat in de periode 2006-2008 wordt uitgevoerd;
- Bellamyplein tot voetgangersgebied maken: herinrichting van het Bellamyplein vindt plaats na oplevering van De Hallen;
- Onderzoek naar technische haalbaarheid om parkeergarages alleen open te stellen voor stadsdeelgebonden bezoekers: dit onderwerp komt in het 2^e kwartaal van 2007 aan de orde bij het toegangsbeleid van parkeergarage Furore;
- Opstellen verkeerscirculatieplan: in het memo aan de raad bij het Handboek inrichting openbare ruimte is aangegeven dat een verkeerscirculatieplan nog moet worden opgesteld. Dit is geagendeerd in het 2^e kwartaal van 2007;
- Strengere handhaving openbare ruimte: in de afgelopen bestuursperiode is de aandacht gericht op het verhelderen van de regels. Nu de regels op orde zijn, kan de handhaving worden opgepakt;
- Kunst in de openbare ruimte: dit onderwerp is inderdaad onderbelicht gebleven bij het IPOR.

Tevredenheid gebruikers

Het Dagelijks Bestuur is zeer blij met de constatering dat de openbare ruimte in de ogen van de gebruikers is verbeterd. Dat is immers de reden waarom we dit allemaal doen!

Wèl merken wij hierbij op dat door de Rekenkamer slechts drie gebruikers zijn geïnterviewd. Tevens merken wij op dat de herinrichting van het Staringplein pré-IPOR is (bestuursperiode 1998-2002).

Uitvoering

Naar mening van het Dagelijks Bestuur stelt de Rekenkamer ten onrechte dat alleen een analysedeel is gerealiseerd en geen beleidsprogramma en uitvoeringsprogramma. In o.a. de notitie Voortgang IPOR (9 april 2003), de notitie *Analysedeel IPOR* (december 2003), de *Bestuursopdracht Handboek inrichting openbare ruimte* (22 februari 2005) en in het memo aan de raad bij het *Handboek inrichting openbare ruimte* (19 september 2006) is de Stadsdeelraad betrokken bij het bepalen van de wijze het Dagelijks Bestuur het beleids- en uitvoeringsprogramma op wil stellen. Naar mening van het Dagelijks Bestuur hanteert de Rekenkamer met haar benadering het Programma-akkoord wel erg statisch.

De Rekenkamer is van mening dat door het ontbreken van een beleidsprogramma er geen integrale afweging heeft plaatsgevonden om de gewenste kwaliteit van de openbare ruimte te bepalen. Voor een reactie hierop verwijzen wij naar de in het rapport opgenomen reactie van het Dagelijks Bestuur op de aanbevelingen (pag. 75-77).

Ook is de Rekenkamer van mening dat het beheer nog onvoldoende geborgd is. Als voorbeeld hierbij noemt de Rekenkamer dat de verbetering van de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor voetgangers door het verwijderen van anti-parkeermaatregelen teniet zou kunnen worden gedaan door een vermindering van de inspanning om op te treden tegen op het voetpad geparkeerde auto's. Naar mening van het Dagelijks Bestuur is deze vrees onterecht. Allereerst is ander straatmeubilair (bijv. fietsenrekken) zodanig geplaatst dat dit tevens functioneert als anti-parkeermaatregel. Daarnaast is er geen sprake van vermindering van de handhaving van onjuist geparkeerde auto's, maar juist van intensivering naar 24 uur/dag handhaving. Wel is deze bevinding van de Rekenkamer de aanleiding om dit jaar een plan voor het beheer van de verharding en straatmeubilair uit te werken.

Tenslotte is de Rekenkamer van mening dat het IPOR tamelijk ongericht en ongestuurd is uitgevoerd. In de in het rapport opgenomen reactie van het Dagelijks Bestuur op de aanbevelingen (pag. 75-77) is al aangegeven dat de Programmabegroting het richtinggevende instrument van de Stadsdeelraad is. In het *Handboek inrichting openbare ruimte* zijn deze prestatieafspraken concreter ingevuld. Met de korte-termijnacties en met herprofileringen (uitvoering van het Meerjarenprogramma Groot Onderhoud) wordt dit uitgevoerd. Wij constateren dat de Rekenkamer van mening is dat ook de invulling van de in de Programmabegroting opgenomen prestatieafspraken door de Stadsdeelraad moet worden vastgesteld. Verder verwijzen wij ook hierover naar de in het rapport opgenomen reactie van het Dagelijks Bestuur op de aanbevelingen (pag. 75-77)."

3 Behandeling rapport in de stadsdeelraad

Het rapport *InrichtingsPlan Openbare Ruimte* was het eerste rapport van de Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam. Dit is ook het eerste rapport van de rekenkamer dat de stadsdeelraad van Oud-West behandelde. Bij de publicatie van het rapport beschikte de stadsdeelraad van Oud-West nog niet over een procedure voor de behandeling van rekenkamerrapporten in de stadsdeelraad. Op 30 september 2008 heeft de stadsdeelraad van Oud-West een procedure vastgesteld voor de behandeling van rapporten van de rekenkamer.

3.1 Behandeling stadsdeelraad

In het onderstaande overzicht geven we weer wanneer de stadsdeelraad het rapport van de rekenkamer besprak.

Tabel 3.1 - Behandeling rapport in stadsdeelraad Oud-West

Datum	Onderwerp	Vergaderblok	Besluit
6 februari 2007	Rapport Rekenkamer IPOR	Beleidsvoorbereiding	
27 februari 2007	Reactie dagelijks bestuur op rapport	Ter kennisname	

23 januari 2007

De rekenkamer presenteerde het rapport op 23 januari 2007 aan de stadsdeelraad van Oud-West en op 24 januari 2007 publiceerde de rekenkamer het rapport.

6 februari 2007

De stadsdeelraad behandelde het rapport op 6 februari 2007. De stadsdeelraad deed dit in het zogenaamde vergaderblok beleidsvoorbereiding. Het doel van deze bespreking was om:

- De fracties in de gelegenheid te stellen met elkaar van gedachten te wisselen over de inhoud van het rapport.
 - Te achterhalen wat de fracties wensen te doen met de bevindingen van het rapport.
- De rekenkamer was bij deze behandeling aanwezig, had een zogeheten kwaliteitszetel en nam als gesprekspartner deel aan de bespreking.

De vragen die de stadsdeelraad aan de rekenkamer stelde, hadden voornamelijk te maken met het risico van onbewust bekwaam handelen van het dagelijks bestuur en het nut en de noodzaak van een integraal plan voor de openbare ruimte. Volgens de rekenkamer heeft de stadsdeelraad vanwege het ontbreken van een integraal plan voor de openbare ruimte geen expliciete discussie gevoerd over de inrichting van de openbare ruimte, bijvoorbeeld over de keuze voor groen of parkeren. Hierdoor is het stellen van doelen vooraf en het afleggen van verantwoording achteraf te weinig bewust op onderlinge samenhang gestuurd. Daarnaast is de relatie tussen enerzijds de herinrichting van de openbare ruimte en anderzijds het beheer en de handhaving een aandachtspunt: een herinrichting vereist een visie op beheer en handhaving om de beoogde kwaliteit in stand te houden en op basis daarvan kan de raad keuzes voorgelegd krijgen. Ook dit pleit voor een integrale benadering. Dat valt op te lossen door een

handboek beheer op te stellen dat een koppeling legt tussen activiteiten en de kosten die nodig zijn om de kwaliteitsimpuls in stand te houden, zodat geen sprake is van een desinvestering.

Uit de discussie van de stadsdeelraad blijkt dat de stadsdeelraad overwegend van mening is dat er al voldoende beleidsplannen zijn. De noodzaak voor het opstellen van een integraal plan voor de openbare ruimte ziet de stadsdeelraad daarom niet. Alleen GroenLinks is van mening dat een integraal plan voor de openbare ruimte toegevoegde waarde heeft.

De stadsdeelraad is wel van mening dat een handboek beheer openbare ruimte van toegevoegde waarde is voor het stadsdeel. De portefeuillehouder zegt in zijn reactie toe dat hij verwacht een beheerplan 'klein onderhoud' in de loop van 2007 voor te leggen aan de stadsdeelraad.

27 februari 2007

Op 27 februari 2007 stuurt het dagelijks bestuur ter kennisname een aanvullende reactie op het rapport van de rekenkamer aan de stadsdeelraad. Aanvullend, omdat het dagelijks bestuur ook gebruik had gemaakt van de mogelijkheid om wederhoor te leveren op het conceptrapport van de rekenkamer. Deze reactie was, voorzien van een nawoord van de rekenkamer, integraal opgenomen in het rapport van de rekenkamer.

In de reactie van 27 februari zegt het dagelijks bestuur onder meer toe in 2007 nog een plan voor het beheer van de verharding en het straatmeubilair uit te werken.

2 juli 2007 en 11 september 2007

Bij de behandeling van de termijnagenda's op 2 juli 2007 en 11 september 2007 verzoekt GroenLinks een vervolgbehandeling van het IPOR in te plannen tijdens het zogenaamde oriënterende blok.

De rekenkamer constateert dat een vervolgbehandeling van het IPOR in de stadsdeelraad uiteindelijk niet heeft plaatsgevonden.

3.2 Conclusies

Het rapport *Inrichtingsplan Openbare Ruimte* is spoedig na publicatie van het rapport in de stadsdeelraad van Oud-West behandeld. Deze behandeling leidde echter niet tot een besluit van de stadsdeelraad over het wel of niet overnemen van de aanbevelingen. De meerderheid van de stadsdeelraad vond het opstellen van een integraal beleidsplan voor de kwaliteit van de openbare ruimte niet noodzakelijk. Bij de behandeling van het rapport in de stadsdeelraad heeft de portefeuillehouder wel de toezegging gedaan alsnog een handboek beheer openbare ruimte op te stellen.

4 Stand van zaken aanbevelingen

In dit hoofdstuk geeft de rekenkamer per aanbeveling de stand van zaken weer tot aan december 2009. In de eerste paragraaf gaat de rekenkamer in op de aanbevelingen voor het dagelijks bestuur en in de tweede paragraaf op de aanbevelingen voor de stadsdeelraad.

4.1 Aanbevelingen voor het dagelijks bestuur

4.1.1 Aanbeveling 1 - Programakkoord

Aanbeveling 1 - Programakkoord

- Zie het programakkoord niet alleen als onderhandelingsresultaat, maar als leidraad voor de te behalen prestaties en effecten.
- Werk het programakkoord uit in concrete doelen (SMART¹) voor de periode van vier jaar.

Reactie dagelijks bestuur januari 2007

Overnemen.

- Het Programma-akkoord wordt al gehanteerd als een leidraad voor de te behalen prestaties en effecten. Op 10 oktober 2006 is de notitie Uitvoeringsplanning programma-akkoord besproken in het Dagelijks Bestuur en vervolgens ter kennisname aangeboden aan de Stadsdeelraad. Het nieuwe Programma-akkoord is, in tegenstelling tot het Programakkoord 2002-2006, een akkoord op hoofdlijnen. De aandacht is hierbij beperkt tot het maken van afspraken over zaken die bij de coalitiepartijen gevoelig liggen. Voor veel onderwerpen zijn in het Programma-akkoord dan ook geen acties opgenomen over de te behalen prestaties en effecten.
- Dit is het vierde jaar dat de begroting is opgesteld als Programmabegroting. Op basis van de ervaringen in de afgelopen jaren zijn er ook dit jaar verbeteringen aangebracht. Ten opzichte van de Programmabegroting 2006 (of eigenlijk ten opzichte van alle programmabegrotingen uit de afgelopen raadsperiode) zijn de doelen en prestaties geactualiseerd, waarbij onder andere gebruik is gemaakt van het nieuwe Programma-akkoord. De te leveren prestaties zijn steeds meer SMART-gedefinieerd. Ook bij beleidsmatige uitwerkingen van de doelen uit de Programmabegroting wordt SMART-definiëring nagestreefd.

Aanvullende maatregelen zijn naar mening van het Dagelijks Bestuur niet nodig.

Stand van zaken december 2009

De rekenkamer constateert dat de doelen uit het programakkoord 2006-2010 *Ruimte om te delen* vanaf 2007 in de programmabegrotingen terugkomen. Daarmee geeft het stadsdeelbestuur volgens de rekenkamer aan de doelen uit het programakkoord 2006-

¹ Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

2010 te zien als leidraad voor de te behalen prestaties en effecten. De rekenkamer vindt wel dat de SMART-heid van de doelen kan worden verbeterd.

Conclusie rekenkamer

De rekenkamer concludeert dat het stadsdeel deze aanbeveling voldoende heeft uitgevoerd. Wel kan het stadsdeel nog aandacht besteden aan het SMART formuleren van de doelen. Op het gebied van openbare ruimte en groen kan bijvoorbeeld de doelstelling om de blackspots 'zo spoedig mogelijk' aan te pakken worden omgezet in een doelstelling over het aantal blackspots dat in een bepaalde periode (b.v. 4 jaar) wordt aangepakt.

4.1.2 Aanbeveling 2 - Beleidsplan

Aanbeveling 2 - Beleidsplan

- Ontwikkel een integraal beleidsplan voor de kwaliteit van de openbare ruimte, zodat een expliciete afweging tussen de verschillen belangen wordt gemaakt.
Ga in het beleidsplan in op:
 - a. De relatie met het programmakkoord.
 - b. De relatie tussen de inrichting, het beheer en het gebruik van de openbare ruimte en keuzes die daarbij nodig zijn.
 - c. De relatie tussen de verschillende beleidsterreinen en keuzes die daarbij nodig zijn.
 - d. Geef de doelen concreet (SMART) weer.

Reactie dagelijks bestuur januari 2007

Niet overnemen

Naar mening van het Dagelijks Bestuur is de gewenste verbetering van de kwaliteit van de inrichting en het beheer openbare ruimte adequaat vastgelegd in diverse stukken, zoals het programma-akkoord, het Analysedeel IPOR, het Handboek inrichting openbare ruimte, het Meerjarenprogramma groot onderhoud en de programmabegroting. In deze stukken wordt concreet ingegaan op de onder a t/m d genoemde zaken van aanbeveling 2. Een integraal beleidsplan voegt hier weinig aan toe. Dit zou bovendien te veel een theoretische exercitie worden, terwijl op dit detailniveau het politieke bestuur juist van geval tot geval een integrale afweging wenst te maken.

Stand van zaken december 2009

Een integraal beleidsplan voor de kwaliteit van de openbare ruimte is niet opgesteld. In het nawoord schreef de rekenkamer in 2007 al dat zij het jammer vindt dat het dagelijks bestuur van mening is dat een integraal beleidsplan inzake inrichting en beheer van de openbare ruimte overbodig is. Volgens de rekenkamer kunnen in een dergelijk beleidsplan de consequenties van de inrichting voor het beheer en handhaving en omgekeerd de eisen die vanuit handhaving en het beheer voor de inrichting voortvloeien, worden afgewogen.

Conclusie rekenkamer

De rekenkamer concludeert dat deze aanbeveling niet is uitgevoerd.

4.1.3 Aanbeveling 3 - Uitvoering

Aanbeveling 3 - Uitvoering

- Vertaal aan de hand van het integrale beleidsplan de doelen in te leveren prestaties en geef de wijze aan waarop deze tot stand worden gebracht. Koppel dit aan een handboek inrichting openbare ruimte en stel een handboek beheer openbare ruimte op.
- Blijf inspelen op ideeën die door bewoners worden aangedragen.
- Betrek bewoners altijd in een vroeg stadium bij planvorming en confronteer ze niet met plannen die niet meer bij te stellen zijn.

Reactie dagelijks bestuur januari 2007

Gedeeltelijk overnemen.

- Voor woonstraten zijn uniformering van bestratingmaterialen en straatmeubilair en verbeteren van de toegankelijkheid de uitgangspunten. Reden hiervoor is rust in de openbare ruimte én verbetering van het beheer. Uniforme bestrating en straatmeubilair kan eenvoudiger beheerd worden en maakt ook korte reactietijden mogelijk. Vermindering van het aantal objecten op het voetpad vereenvoudigt het reinigen. De keuze per materiaal/straatmeubilair en de details zijn voorbereid door een projectgroep bestaande uit o.a. projectleiders, werkvoorbereiders, opzichters en beheerders. Hierbij zijn uitgebreid de beheersaspecten aan de orde gekomen en vaak bepalend geweest.
- In de eerder verzonden ambtelijke reactie is aangegeven dat prestatieafspraken voor o.a. de afvalinzameling, de veegdienst en het beheer van de bestrating, straatmeubilair en objecten in de openbare ruimte van bewoners/ondernemers al zijn vastgelegd in aparte notities. Op hoofdlijnen zijn deze doelstellingen opgenomen in de programmabegroting en binnenkort ook gedetailleerder in een Werkplan voor de uitvoerende afdeling. Het opstellen van een Handboek beheer openbare ruimte heeft naar mening van het Dagelijks Bestuur geen toegevoegde waarde.
- In de periode 2003-2006 is gewerkt aan een organisatie ontwikkeling. Op 1 januari 2006 zijn drie Wijkcoördinatoren aangesteld, die o.a. tot taak hebben ideeën van bewoners te signaleren en door te spelen. Op 1 januari 2007 is de gehele organisatiestructuur veranderd tot een min of meer gekanteld sectorenmodel. De kanteling betreft het werken naar vraagpatronen van de burger. Ook is begonnen met een cultuurveranderingstraject. Hiermee wordt de uitvoering van deze aanbeveling verder verbeterd.

Uiteraard streeft het Dagelijks Bestuur er altijd naar om bewoners in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken bij de planvorming.

Stand van zaken december 2009

In de reactie van het dagelijks bestuur op het conceptrapport van de rekenkamer zegt het dagelijks bestuur geen handboek beheer openbare ruimte op te zullen stellen. In de reactie, die het dagelijks bestuur op 27 februari aan de stadsdeelraad stuurt, zegt het dagelijks bestuur toe dit wel te willen opstellen.

Tot op heden is dit handboek beheer openbare ruimte echter niet opgesteld. De reden hiervoor is dat binnen het stadsdeel de ambtelijke capaciteit ontbrak om een dergelijk handboek te realiseren. In 2009 was deze capaciteit wel beschikbaar, maar vanwege de aankomende samenvoeging van de stadsdelen West binnen de Ring is ervoor gekozen geen handboek beheer openbare ruimte op te stellen. Andere fuserende stadsdelen van het nieuwe stadsdeel West, zoals Bos en Lommer, hebben wel een handboek beheer openbare ruimte. Het nieuwe stadsdeel kan hiervan gebruik maken.

Vanaf 2006 wordt in het stadsdeel wijkgericht gewerkt. Hiervoor zijn 3 wijk-coördinatoren aangesteld. Zij moeten ervoor zorgen dat de initiatieven vanuit de burgers en vanuit het stadsdeel goed worden afgestemd met de betrokken partijen. De rekenkamer voert in 2010 een onderzoek uit naar buurtgericht werken. Hierbij zal worden beoordeeld in hoeverre deze aanpak effectief is.

Conclusie rekenkamer

De rekenkamer concludeert dat deze aanbeveling niet is uitgevoerd. Het handboek beheer openbare ruimte is niet opgesteld. Maar in verband met de fusie van de 4 stadsdelen in West zullen handboeken, die in de andere stadsdelen aanwezig zijn, waarschijnlijk in het nieuwe stadsdeel worden gebruikt.

4.1.4 Aanbeveling 4 - Informatievoorziening aan de stadsdeelraad

Aanbeveling 4 - Informatievoorziening aan de stadsdeelraad

- Stel de stadsdeelraad halfjaarlijks op de hoogte van de stand van zaken van het realiseren van de doelen.

Reactie dagelijks bestuur januari 2007

Overnemen.

De Programmabegroting vormt de basis voor alle activiteiten van het stadsdeel. Dit document legt de prestatieafspraken tussen de Stadsdeelraad en het Dagelijks Bestuur vast. Op basis van de Programmabegroting wordt ook tijdens en na afloop van het jaar verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid (voorjaarsnota, najaarsnota en jaarverslag, ofwel meer dan twee maal per jaar). Over “gevoelige” projecten of op verzoek van de Stadsdeelraad, wordt de Stadsdeelraad frequenter en/of gedetailleerder geïnformeerd. In aanvulling hierop heeft het Dagelijks Bestuur halverwege de vorige bestuursperiode tussentijds verantwoording afgelegd over de uitvoering van het programma-akkoord. Op 8 november 2004 is een tussenstand ter kennisname aan de Stadsdeelraad aangeboden. Aanvullende maatregelen zijn naar mening van het Dagelijks Bestuur niet nodig.

Stand van zaken december 2009

De huidige planning & control cyclus werkt in Oud-West niet langer met een voor- en najaarsnota. In plaats daarvan ontvangt de stadsdeelraad 2 maal per jaar, ter kennisname, een bestuursrapportage. Het dagelijks bestuur legt met deze bestuursrapportage inhoudelijk en financieel verantwoording af over de uitvoering van de programma-begroting. In de bestuursrapportage rapporteert het dagelijks bestuur over de afwijkingen op het programma en de maatregelen die vervolgens zijn genomen of genomen worden. Vervolgens kan de stadsdeelraad besluiten om de bestuursrapportage wel of niet te agenderen ter bespreking in de stadsdeelraad.

Conclusie rekenkamer

De rekenkamer concludeert dat de aanbeveling van de rekenkamer is uitgevoerd.

4.1.5 Aanbeveling 5 - Voortgang IPOR

Aanbeveling 5 - Voortgang IPOR

- Geef aan of de (nog) niet gerealiseerde doelen van het IPOR alsnog gerealiseerd worden, welke prestaties hiervoor worden geleverd en op welke termijn.
- Inventariseer welke gevolgen de nieuwe inrichting van de openbare ruimte heeft voor het beheer en het gebruik van de openbare ruimte. Ontwikkel hiervoor beheersmaatregelen en zorg voor een goede handhaving om de kwaliteit van de openbare ruimte te behouden. Koppel deze maatregelen aan het hier boven genoemde integrale beleidsplan.

Reactie dagelijks bestuur januari 2007

Gedeeltelijk overnemen.

- Het Dagelijks Bestuur is van mening dat het aantal niet-gerealiseerde doelen van het IPOR beperkt is. Bovendien zijn voor de belangrijkste niet-gerealiseerde doelen al de plannen in voorbereiding of is gepland wanneer deze gaan plaatsvinden. Het is niet nodig om hiervoor achteraf een aparte notitie op te stellen.
- Bij onze reactie op aanbeveling 2 hebben wij al aangegeven geen integraal beleidsplan voor de kwaliteit van de openbare ruimte op te gaan stellen. Ook hebben wij bij onze reactie op aanbevelingen 3 aangegeven op welke wijze de beheersaspecten zijn betrokken bij het opstellen van het Handboek inrichting openbare ruimte. Jaarlijks wordt het Handboek inrichting openbare ruimte geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Beheersaspecten spelen hierbij een net zo grote rol als inrichtingsaspecten. Daarnaast is stadsdeel Oud-West aangehaakt bij stedelijke initiatieven ter verbetering van de inrichting en het beheer van de openbare ruimte, zoals bijv. de Openbare Ruimte Actie Puccini-methode.
- Naast aanpassing van de inrichting worden ook andere beheersmaatregelen getroffen. Voorbeelden hiervan zijn beheerd spelen, een convenant met horecaondernemers, een gebruikersovereenkomst met de exploitant van De Hallen en het werken met een Wijkprogramma per buurt.

- In de Programmabegroting 2007 zijn de prestaties voor de handhaving geactualiseerd. In veel gevallen betreft dit een bijstelling van het ambitieniveau naar beneden. Afhankelijk van de beschikbaar gestelde middelen en de mogelijkheden zullen de handhavingdoelstellingen de komende jaren geleidelijk worden verhoogd. De verbetering van de handhaving wordt zowel stedelijk als op stadsdeelniveau opgepakt. Uitgangspunten hierbij zijn vereenvoudiging van de regels, gevolgd door uniform en eenduidig toezicht en handhaving.

Stand van zaken december 2009

Het dagelijks bestuur gaf in haar reactie van 27 februari 2007 op het rapport aan dat zij het opstellen van een aparte notitie over de nog te realiseren doelen van het IPOR niet nodig vond, aangezien al veel doelen gerealiseerd waren of hiervoor plannen in voorbereiding waren. Het dagelijks bestuur heeft een dergelijke notitie dan ook niet opgesteld.

De rekenkamer geeft in bijlage 1 een overzicht van de doelen van het IPOR en de stand van zaken in december 2009. Hieronder gaat de rekenkamer nader in op de doelen die in 2006 nog niet waren gerealiseerd.

Kerdoelen

Eén kerndoel van het IPOR dat eind 2006 nog niet was gerealiseerd, was het verbeteren van het zicht op het water en het creëren van verblijfsgebieden aan het water.

Het dagelijks bestuur stelde in de reactie aan de stadsdeelraad op 27 februari 2007 dat dit doel in de huidige bestuursperiode gerealiseerd zou worden. Een mogelijke locatie hiervoor was de Bilderdijkkade langs het nieuw te bouwen stadsdeelhuis. De plannen voor een nieuw te bouwen stadsdeelhuis zijn evenwel achterhaald. Wel wordt de herprofilering van de Bilderdijkkade meegenomen bij de ontwikkeling van De Hallen. Daarnaast werkt het stadsdeel aan een zogenaamde Waterkaart, waarin de visie op het water in het stadsdeel is opgenomen en de herprofilering van de kades een rol speelt.

Secundaire doelen

Van de secundaire doelen van het IPOR ontbrak het eind 2006 nog aan een verkeerscirculatieplan. Dit verkeerscirculatieplan is in de huidige collegeperiode tot stand gekomen. Op dit moment bevindt het verkeerscirculatieplan zich in de inspraakprocedure en zal de stadsdeelraad dit plan naar verwachting begin 2010 vaststellen.

Het onderzoek naar de technische haalbaarheid van een ondergrondse parkeergarage voor Oud-West gebonden bezoekers was nog niet gerealiseerd eind 2006.

Dit onderzoek is inmiddels uitgevoerd. Gebleken is dat zo'n ondergrondse parkeergarage technisch niet mogelijk is. Vergunninghouders kunnen in Oud-West hun auto parkeren in een parkeergarage en bezoekers kunnen de auto op straat kwijt.

Met het IPOR werd ook beoogd om in de openbare ruimte strenger te handhaven. Eind 2006 was dit gedeeltelijk gerealiseerd. De milieupolitie werkt met normen voor het aantal op te stellen processen verbaal. De bedoeling hiervan is dat de handhavers de

bewoners die een overtreding begaan minder waarschuwen, maar meer direct een boete opleggen. Uit de jaarrapportages van de milieupolitie is niet direct op te maken dat de handhavers meer processen verbaal hebben opgemaakt in de afgelopen jaren. Wel ziet de rekenkamer dat het aantal controles dat de milieupolitie uitvoert in Oud-West aanzienlijk is. Het aantal geprikte afvalzakken is in Oud-West tot en met het derde kwartaal in 2009 1.351 en het aantal verwijderde fietswrakken 1.762.² Uit het onderzoek *Handhaving in de openbare ruimte* van de Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam van juni 2009 blijkt, ter vergelijking, dat het aantal geprikte zakken in Geuzenveld-Slotermeer in 2008 712 en in Zeeburg 807 bedroeg. Het aantal verwijderde fietswrakken bedroeg in 2008 in Slotervaart 770 en in Zeeburg 1.002.³ In 2009 heeft het stadsdeel voor 2009-2010 een handhavingsprogramma opgesteld. In dit handhavingsprogramma zijn de handhavingsprioriteiten voor 2009 en 2010 voor Oud-West bepaald op basis van een risico-analyse, de stedelijk vastgestelde handhavingsprioriteiten, de stadsdeelmonitor en de prioriteiten van stadsdelen waarmee Oud-West gaat fuseren. De prioriteiten voor de openbare ruimte zijn in 2009-2010: zwerfvuil, verkeerd aangeboden afval en illegale objecten en fietswrakken in de openbare ruimte.

Een ander doel dat in 2006 nog niet was gerealiseerd, betrof de aandacht voor kunst in de openbare ruimte. In 2009 is het kunstbeleid Oud-West over de periode 2002-2008 geëvalueerd.⁴ Hieruit blijkt dat in 2002 het KIDOR-(Kunst In De Openbare Ruimte) fonds is ingesteld. Uit dit fonds zijn sindsdien 9 projecten (mede) gefinancierd. In het najaar van 2009 heeft de stadsdeelraad de nieuwe uitgangspunten voor het kunstbeleid bepaald. Uit de evaluatie blijkt dat het niveau van de kunst in de openbare ruimte in Oud-West professioneler, uitdagender en verrassender kan zijn. De stadsdeelraad heeft op 8 september 2009 de uitgangspunten bepaald voor het nieuwe kunst en cultuurbeleid. Eén uitgangspunt daarbij is blijvende aandacht voor kunst in de openbare ruimte. De manier waarop dit in Oud-West zal worden uitgevoerd is echter nog niet bekend.

Conclusie rekenkamer

In het eindrapport van januari 2007 concludeerde de rekenkamer dat de kerndoelen van het IPOR waren gerealiseerd, met uitzondering van het doel om verblijfsgebieden langs het water te creëren. Van de secundaire doelen was echter niet alles bereikt. Het stadsdeel had alleen een start gemaakt met het verbeteren van het beheer van speelplekken en de handhaving was op beperkte schaal strenger geworden. Niet gerealiseerde doelen waren het Bellamyplein tot voetgangersgebied maken, een onderzoek naar de technische haalbaarheid voor het openstellen van een parkeergarage voor alleen aan Oud-West gebonden bezoekers, het beleidsplan voor kunst in de openbare ruimte en het opstellen van een verkeerscirculatieplan.

² Stadsdeel Oud-West, derde kwartaalrapportage milieupolitie 2009.

³ Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam, *Handhaving in de Openbare Ruimte*, juni 2009.

⁴ Stadsdeel Oud-West, *Evaluatie Kunstbeleid Oud-West 2002-2008 en uitgangspunten voor nieuw beleid*.

De rekenkamer concludeert op grond van het vervolgonderzoek dat de meeste doelen van het IPOR, die eind 2006 nog niet waren gerealiseerd, de afgelopen periode alsnog zijn behaald. Dit zijn het opstellen van een verkeerscirculatieplan, het onderzoek naar de technische haalbaarheid van een ondergrondse parkeergarage voor Oud-West gebonden bezoekers en strengere handhaving in de openbare ruimte.

Met de uitvoering van het laatste, in 2007 nog niet tot stand gebrachte, hoofddoel van het IPOR, het verbeteren van het zicht op het water, is in 2007 gestart. Het onderwerp is opgenomen in de huidige planvorming (De Hallen, Waterkaart, aanpak renovatie kades). In 2007 is gestart met de uitvoering van de kadeverbetering, waarbij de bestrating, de kademuren worden aangepakt en de nutsvoorzieningen ondergronds worden gebracht.

Van de secundaire doelen is het Bellamyplein nog niet in een voetgangersgebied omgezet door de stagnerende planvorming van het project De Hallen. Wel is er gestart met de planvorming: er zijn inmiddels drie ontwerpen gemaakt voor de inrichting van het plein. Ook is er geen beleidsplan voor kunst in de openbare ruimte gerealiseerd. Uit de evaluatie van het kunstbeleid blijkt dat Oud-West in de toekomst meer aandacht wil schenken aan dit onderwerp.

4.2 Aanbevelingen voor de stadsdeelraad

4.2.1 Aanbeveling 1 - Programmakkoord

Aanbeveling 1 - Programmakkoord

- Zie het programmakkoord niet alleen als onderhandelingsresultaat, maar als leidraad voor de te behalen prestaties en effecten.

Stand van zaken december 2009

In de programmabegroting zijn de doelen uit het programmakkoord 2006-2010 *Ruimte om te delen* opgenomen. Daaruit blijkt volgens de rekenkamer dat de afspraken die zijn gemaakt bij de coalitieonderhandelingen zijn verwerkt als te behalen prestaties en effecten.

Conclusie rekenkamer

De rekenkamer concludeert dat deze aanbeveling is uitgevoerd.

4.2.2 Aanbeveling 2 - Kaderstelling

Aanbeveling 2 - Kaderstelling

- Maak duidelijk welke effecten (kwaliteit openbare ruimte) in Oud-West gewenst zijn. Bijvoorbeeld door middel van het vaststellen van een beleidsplan openbare ruimte waarin dit is opgenomen.

Stand van zaken december 2009

Op 6 februari 2007 behandelde de stadsdeelraad het rapport van de rekenkamer. Tijdens deze behandeling bleek dat er in de stadsdeelraad op dat moment geen meerderheid bestond voor het opstellen en vaststellen van een beleidsplan openbare ruimte. Ook op een later moment is de integrale kwaliteit van de openbare ruimte bij de stadsdeelraad geen onderwerp van discussie geweest.

Conclusie rekenkamer

De rekenkamer concludeert dat deze aanbeveling niet is uitgevoerd.

4.2.3 Aanbeveling 3 - Controle

Aanbeveling 3 - Controle

- Verzoek het dagelijks bestuur inzicht te geven in de stand van zaken van het realiseren van de doelen uit het programmakkoord.
- Toets de begroting en jaarrekening aan de doelstellingen opgenomen in het programmakkoord.

Stand van zaken december 2009

In de programmabegrotingen zijn de doelen uit het programmakkoord 2006-2010 *Ruimte om te delen* verwerkt. Het dagelijks bestuur rapporteert over de realisatie van deze doelen via de jaarrekening en over de afwijkingen wordt via de bestuursrapportage twee keer per jaar gerapporteerd.

Conclusie rekenkamer

De rekenkamer concludeert dat deze aanbeveling voldoende is uitgevoerd.

5 Conclusies

In onderstaand overzicht is aangegeven welke aanbevelingen, die de rekenkamer in het eindrapport heeft gedaan, door het dagelijks bestuur en de stadsdeelraad zijn uitgevoerd.

Tabel 5.1 - Uitvoering van aanbevelingen - stand van zaken november 2009

Aanbeveling	Stand van zaken
<i>Dagelijks bestuur</i>	
1. Programakkoord	√
2. Beleidsplan	-
3. Uitvoering	-
4. Informatievoorziening stadsdeelraad	√
5. Voortgang IPOR	±
<i>Stadsdeelraad</i>	
6. Programakkoord	√
7. Kaderstelling	-
8. Controle	√
√ = aanbeveling is geheel of vrijwel geheel in uitvoering genomen ± = aanbeveling is deels in uitvoering genomen - = expliciet is aangegeven dat de aanbeveling niet in uitvoering zal worden genomen.	

Aanbevelingen dagelijks bestuur

De rekenkamer constateert dat het dagelijks bestuur de aanbevelingen over het programakkoord en de informatievoorziening heeft uitgevoerd en de aanbevelingen over het integrale beleidsplan en de uitvoering daarvan niet. De aanbeveling over de voortgang van het IPOR is deels uitgevoerd.

Verder concludeert de rekenkamer dat in stadsdeel Oud-West geen meerderheid bestaat voor het opstellen van een integraal plan voor de kwaliteit van de openbare ruimte, waarbij aandacht is voor de verschillende aspecten die daarbij een rol spelen zoals de inrichting, beheer en het gebruik. In het stadsdeel is dan ook geen integraal beleidsplan voor de kwaliteit van de openbare ruimte vastgesteld. Wel is uiteindelijk besloten tot het opstellen van een handboek beheer openbare ruimte, maar de uitvoering hiervan is uitgesteld tot de komst van het nieuwe stadsdeel West.

Bij de uitvoering van doelen van het IPOR, die in 2007 nog niet waren gerealiseerd is vooruitgang geboekt. De meeste doelen van het IPOR, die eind 2006 nog niet waren gerealiseerd, zijn de afgelopen periode alsnog behaald. Dit zijn het opstellen van een verkeerscirculatieplan, het onderzoek naar de technische haalbaarheid van een ondergrondse parkeergarage voor Oud-West gebonden bezoekers en strengere handhaving in de openbare ruimte.

Met de uitvoering van het laatste, in 2007 nog niet tot stand gebrachte, hoofddoel van het IPOR, het verbeteren van het zicht op het water, is in 2007 gestart. Van de secundaire doelen is het Bellamyplein nog niet in een voetgangersgebied omgezet door de stagnerende planvorming van het project De Hallen. Ook is er geen beleidsplan voor kunst in de openbare ruimte gerealiseerd.

Aanbevelingen stadsdeelraad

De rekenkamer constateert dat de stadsdeelraad de aanbevelingen over het programma-akkoord en de controle heeft uitgevoerd. De aanbeveling om de kaderstellende rol van de raad beter vorm te geven door het opstellen van een integraal beleidsplan is, zoals hierboven al genoemd, niet uitgevoerd.

Gelet op de fusie van de 4 stadsdelen in West verwacht de rekenkamer dat het hoofdrapport van dit onderzoek en dit vervolgrapport een rol spelen bij de beleidsvorming en -uitvoering in de openbare ruimte in het nieuwe stadsdeel West en daarmee betekenis hebben voor een groter leefgebied dan alleen Oud-West.

6 Bestuurlijke reactie

De Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam heeft het concept van dit rapport op 27 januari 2010 voorgelegd voor bestuurlijk wederhoor aan het dagelijks bestuur van stadsdeel Oud-West. Dit ging vergezeld van het verzoek uiterlijk 11 februari 2010 te reageren op de conclusies. Op 9 februari 2010 ontving de rekenkamer de onderstaande bestuurlijke reactie van het dagelijks bestuur.

Bestuurlijke reactie dagelijks bestuur Oud-West

Op 27 januari heeft u het conceptrapport vervolgonderzoek InrichtingsPlan Openbare Ruimte stadsdeel Oud-West voor bestuurlijk wederhoor aan ons voorgelegd.

Het Dagelijks Bestuur heeft met belangstelling kennis genomen van de conceptnota en waardeert het dat de eerder aan u toegestuurde ambtelijke reactie in het conceptrapport is overgenomen. Het Dagelijks Bestuur kan zich vinden in de conclusies van het vervolgonderzoek.

Bijlage 1 - Stand van zaken doelen IPOR

Doel IPOR	Conclusie rapport rekenkamer januari 2007	Reactie dagelijks bestuur op conceptrapport Reactie dagelijks bestuur aan stadsdeelraad 27 februari 2007	Stand van zaken december 2009
<i>Kerndoelen</i>			
Uitbreiden en verbeteren van de groenvoorzieningen	Gerealiseerd		
Obstakelvrij maken van de openbare ruimte	Gerealiseerd		
Uniformeren van het straatmeubilair	Gerealiseerd		
Aantal parkeerplaatsen blijft gelijk	Gerealiseerd		
Verbeteren van het zicht op het water en het creëren van verblijfsgebieden aan het water.	Niet gerealiseerd	Volgens de reactie van het dagelijks bestuur van 27 februari 2007 is het realiseren van dit doel doorgeschoven naar de huidige collegeperiode. Volgens het dagelijks bestuur biedt de Bilderdijkkade langs het nieuw te bouwen stadsdeelhuis hiervoor een goede mogelijkheid.	De Bilderdijkkade zal in combinatie met De Hallen worden ontwikkeld. Hierbij is het zicht op het water nog steeds aandachtspunt. In 2007 is gestart met integrale kadeverbetering, waarbij naast de bestrating en de kademuren ook de nutsvoorzieningen van de woonboten worden aangepakt.

Doel IPOR	Conclusie rapport rekenkamer januari 2007	Reactie dagelijks bestuur op conceptrapport Reactie dagelijks bestuur aan stadsdeelraad 27 februari 2007	Stand van zaken december 2009
<i>Secundaire doelen</i>			
Verbeteren van het beheer van de speelplekken	Gestart	Op 27 februari 2007 geeft het dagelijks bestuur aan dat de rekenkamer het in haar rapport alleen heeft over 2 speeltuinen. Het beheer van de speeltoestellen op alle speelplekken is op orde. Ook is volgens het dagelijks bestuur het beheer van de op de speelplekken aanwezig groenvoorzieningen op verbeterd. Wat nog resteert, is het verder verbeteren van het schoonhouden van de speelplekken. Dit is een onderdeel van het verbeteringstraject van de veegdienst, dat in de periode 2006-2008 wordt uitgevoerd.	Het doorvoeren van verbeteringen bij de veegdienst zijn verder in gang gezet.
Strengere handhaving van regels met betrekking tot het gebruik van de openbare ruimte.	Gedeeltelijk gerealiseerd	In de programmabegroting 2007 zijn de prestaties voor handhaving geactualiseerd. In veel gevallen betreft dit een bijstelling van het ambitieniveau naar beneden. Afhankelijk van de beschikbaar gestelde middelen en de mogelijkheden zullen de handhavingsdoelstellingen de komende jaren geleidelijk worden verhoogd. De verbetering van de handhaving wordt zowel stedelijk als op stadsdeelniveau opgepakt. Uitgangspunten hierbij zijn vereenvoudiging van de regels,	Voor 2009/2010 zijn de handhavingsprioriteiten vastgesteld. Voor openbare ruimte zijn dat: zwerfvuil, verkeerd aangeboden afval en illegale objecten en fietswrakken in de openbare ruimte. De medewerkers van de milieupolitie werken met normen. Dat wil zeggen dat zij richtlijnen meekrijgen voor het aantal processen verbaal dat zij moeten opstellen. Uit de

Doel IPOR	Conclusie rapport rekenkamer januari 2007	Reactie dagelijks bestuur op conceptrapport Reactie dagelijks bestuur aan stadsdeelraad 27 februari 2007	Stand van zaken december 2009
		<p>gevolgd door eenduidig toezicht en handhaving.</p> <p>Strengere handhaving openbare ruimte: in de afgelopen bestuursperiode is de aandacht gericht gebleven op het verhelderen van de regels. In februari 2007 zijn de regels op orde en kan de handhaving worden opgepakt.</p>	<p>jaarrapportages van de milieupolitie blijkt dat de milieupolitie in Oud-West veel controles uitvoert (1351 geprikte afvalzakken in 2009). Het aantal processen verbaal dat hieruit voortvloeit is echt niet altijd hoog (54 voor afval in 2009). De rekenkamer heeft geen onderzoek gedaan naar de oorzaak hiervan.</p>
Verbeteren van de kwaliteit van de inrichting van verblijfsgebieden	Gerealiseerd		
Onderzoek naar de mogelijkheden van de technische haalbaarheid om ondergrondse parkeergarages open te stellen voor Oud-West gebonden bezoekers.	Niet gerealiseerd	Het dagelijks bestuur gaat op 27 februari 2007 in haar reactie in op het mogelijk maken van het openstellen van parkeergarages voor stadsdeelgebonden bezoekers. Volgens het db komt dit onderwerp in het 2 ^e kwartaal van 2007 aan de orde bij het toegangsbeleid van parkeergarage Furore.	Na onderzoek is gebleken dat het technisch niet mogelijk is om parkeergarages open te stellen voor Oud-West gebonden bezoekers. De vergunninghouders kunnen parkeren in de parkeergarages en de bezoekers op de straat. De stadsdeelraad heeft het plan om een parkeergarage te realiseren onder het Cremerplein recent afgewezen. Op dit moment bestaat in Oud-West (samen met stadsdeel Centrum) alleen nog het plan een parkeergarage onder de Singelgracht te realiseren.

Doel IPOR	Conclusie rapport rekenkamer januari 2007	Reactie dagelijks bestuur op conceptrapport Reactie dagelijks bestuur aan stadsdeelraad 27 februari 2007	Stand van zaken december 2009
Bellamyplein tot voetgangersgebied maken	Vanwege de plannen voor het aangrenzende project De Hallen wordt dit later gerealiseerd.	Reactie db 27 februari: Herinrichting van het Bellamyplein vindt plaats na oplevering van De Hallen.	Herinrichting van het Bellamyplein vindt plaats na oplevering van De Hallen.
Plan voor kunst in de openbare ruimte	Niet gerealiseerd	Dit onderwerp is inderdaad onder belicht gebleven bij het IPOR.	Bij de herijking van het kunst en cultuurplan is kunst in de openbare ruimte één van de aandachtspunten.
Realiseren van een verkeerscirculatieplan	Niet gerealiseerd	Op 27 februari geeft het dagelijks bestuur in haar reactie aan dat het verkeerscirculatieplan nog moet worden opgesteld en dat is geagendeerd voor het 2 ^e kwartaal van 2007.	Het opstellen van een verkeerscirculatieplan is deze bestuursperiode opgepakt. Eerst heeft de stadsdeelraad gesproken over de reikwijdte van het verkeerscirculatieplan. Dit is vervolgens uitgewerkt in een startnotitie. In 2008 is een enquête uitgevoerd over de knelpunten in de verkeerscirculatie en de verkeersveiligheid. In 2009 is dit uitgewerkt in een verkeerscirculatieplan. Na de inspraakprocedure is vaststelling begin 2010 gepland.